

Jarosław Rzepa
Dariusz Kurzawa

minister kultury i dziedzictwa
narodowego

Interpelacja nr 33508

Interpelacja w sprawie festiwalu Fama w Świnoujściu

Szczecin, 6 maja 2022 r.

Interpelacja poselska w przedmiocie odmowy dofinansowania Festiwalu Artystycznego Młodzieży Akademickiej FAMA w Świnoujściu

Działając na podstawie art. 115 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) oraz art. 14 ust. 1 pkt. 7 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 1799), a także art. 192 ust. 1 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. M.P. z 2019 r. poz. 1028) składam niniejszą interpelację w przedmiocie: odmowy dofinansowania Festiwalu Artystycznego Młodzieży Akademickiej FAMA w Świnoujściu

Stan faktyczny

Festiwal Artystyczny Młodzieży Akademickiej FAMA w Świnoujściu (zwany dalej: Festiwal lub FAMA) to interdyscyplinarny projekt kulturalny, skupiający młodych twórców w takich dziedzinach, jak: muzyka, sztuki sceniczne, sztuki wizualne, literatura, czy dziennikarstwo. Rokrocznie FAMA cieszy się olbrzymim zainteresowaniem widzów zarówno z Polski, jak i z zagranicy. W ramach Festiwalu odbywają się zajęcia, w czasie których autorytety w wyżej wymienionych dziedzinach dzielą się z młodymi twórcami swoimi doświadczeniami i obserwacjami. Festiwal stanowi także pole debiutu dla początkujących artystów. Wydarzenie stwarza więc pole do łączenia tradycji z nowoczesnością.

W tym roku Festiwal FAMA ubiegał się o dofinansowanie z takich programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, jak: „Edukacja Kulturalna 2022”, „Muzyka 2022”, „Promocja czytelnictwa 2022” oraz „Kultura – Interwencje 2022”. Niestety nie otrzymał dofinansowania w ramach żadnego z nich. Organizatorzy Festiwalu odwołali się od decyzji o odmowie dofinansowania w ramach Programów „Edukacja Kulturalna 2022” oraz „Muzyka 2022”. Zwracają także uwagę, że bez wsparcia finansowego z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie będą dysponowali środkami, niezbędnymi do przygotowania tegorocznej

edycji wydarzenia. Wiązałoby się to z przerwaniem pięćdziesięciosiedmioletniej tradycji trwania Festiwalu, który odbywał się nawet w czasie pandemii COVID-19 (oczywiście z zachowaniem wszelkich wymogów sanitarnych).

Stan prawny

Na podstawie przepisu art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 888 – u.g.h.) utworzono Fundusz Promocji Kultury (zwany dalej: Funduszem), którym dysponuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Ustawodawca statuuje, iż Fundusz ma charakter celowy (art. 87 ust. 2 u.g.h.). Celem Funduszu jest m.in. promowanie lub wspieranie ogólnopolskich i międzynarodowych przedsięwzięć artystycznych, w tym o charakterze edukacyjnym (art. 87 ust. 4 pkt 1 u.g.h.), twórczości literackiej oraz działań na rzecz rozwoju czytelnictwa (art. 87 ust. 4 pkt 2 u.g.h.), a także samych twórców i artystów (art. 87 ust. 4 pkt 4 u.g.h.).

Zasady rozdysponowywania środków pochodzących z Funduszu określało Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 września 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz pozyskiwania środków z Funduszu Promocji Kultury (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2319 – zwana dalej: Rozporządzeniem). Zgodnie z przepisem § 3 Rozporządzenia podstawowymi kryteriami implikującymi przyznanie dofinansowania była: „[...] zgodność wniosku z priorytetowym zakresem działań i celami przeznaczenia środków Funduszu w ramach limitu wydatków na ich dofinansowanie określonych przez ministra na dany rok kalendarzowy i ogłoszonych w formie programów w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra”. Innymi słowy, środki przekazywane były w formie programów, których cele wyznaczały podstawy przyznania wnioskowanego dofinansowania.

Jak już wyżej wskazano, organizatorzy Festiwalu ubiegali się o dofinansowanie w ramach czterech Programów: „Edukacja Kulturalna 2022”, „Muzyka 2022”, „Promocja czytelnictwa 2022” oraz „Kultura – Interwencje 2022”.

Do podstawowych celów Programu „Edukacja Kulturalna 2022” zaliczono: „wspieranie zadań z zakresu edukacji kulturalnej, ważnych dla rozwoju kapitału społecznego. Wsparcie finansowe kierowane będzie do projektów, obejmujących działania edukacyjno-animacyjne, stymulujące kreatywność i aktywizujące twórczo uczestników reprezentujących wszystkie grupy wiekowe i społeczne. Zasadniczym celem programu jest wspieranie zadań o charakterze niekomercyjnym. [...] Zadania powinny wyróżniać się oryginalną, spójną koncepcją, uwzględniającą potrzeby docelowych grup odbiorców. Ważne jest, aby działania prowadzone były w sposób umożliwiający uczestnikom rozwijanie zdolności, umiejętności i wiedzy. Istotna jest zatem forma realizacji przedsięwzięć oparta na interakcji, wykorzystująca odpowiednie metody i narzędzia edukacyjne, np. eksperymenty artystyczne, nowe technologie i media” (pkt 4.05.A. Załącznika nr 4.05. do Ogłoszenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 października 2021 r. w sprawie naboru do Programów Rządowych z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na rok 2022, realizowanego w terminie do 30 listopada 2021 r.).

Już prima facie dostrzega się, że FAMA odpowiada wszystkim wymogom stawianym wydarzeniom, mogącym ubiegać się o dofinansowanie z omawianego Programu. W trakcie Festiwalu organizowane są zajęcia edukacyjne, podczas których młodzi artyści i zgromadzona publiczność może posłuchać uznanych autorytetów w danej dziedzinie. Festiwal zapewnia zatem interakcję pomiędzy różnymi pokoleniami twórców oraz pomiędzy twórcami i publicznością. Wydarzenie sprzyja rozwojowi kreatywności i aktywizacji uczestników, którzy czerpiąc z bogatego doświadczenia mistrzów danej dziedziny sztuki, zyskują inspirację do własnej działalności. Wydarzenie nie ma charakteru komercyjnego; jest nastawione na pobudzanie kreatywności u młodego pokolenia twórców. Cele Festiwalu są więc całkowicie zgodne z założeniami Programu „Edukacja Kulturalna 2022”. Zupełnie niezrozumiałe jest zatem, dlaczego dofinansowanie nie zostało przyznane.

Program „Muzyka” jest z kolei nastawiony na „[...] wspieranie najbardziej wartościowych zjawisk i trendów w polskiej i światowej kulturze muzycznej, niezależnie od gatunkowych podziałów. Celem programu jest zarówno wspieranie przedsięwzięć kultywujących tradycję i najwybitniejsze osiągnięcia wielowiekowego dziedzictwa polskiej kultury muzycznej, jak i projektów skoncentrowanych na tworzeniu nowych wartości i poszukiwaniu oryginalnych środków ekspresji artystycznej” (pkt 4.18.A. Załącznika nr 4.18. do Ogłoszenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 października 2021 r. w sprawie naboru do Programów Rządowych z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na rok 2022, realizowanego w terminie do 30 listopada 2021 r.).

FAMA spełnia również uzyskania dofinansowania z Programu „Muzyka”. W jego ramach głos zabierają zarówno uznani twórcy muzyczni, jak i dopiero debiutujący artyści. Wydarzenie wspiera więc jednocześnie kultywowanie dziedzictwa polskiej kultury muzycznej, jak i rozwój młodych talentów, umożliwiając tym dwóm polom twórczej ekspresji wzajemną interakcję. W tym kontekście należy więc krytycznie ocenić decyzję o nieprzyznaniu Festiwalowi dofinansowania w ramach tego Programu.

„Promocja Czytelnictwa” ma na celu: „[...] wspieranie wartościowych form promowania czytelnictwa w Polsce”. Projekty ubiegające się o dofinansowanie powinny zaś „[...] wyróżniać się oryginalną, spójną koncepcją, która umiejętnie wpisuje najciekawsze zjawiska literackie i odniesienia do kanonu literackiego w możliwie szeroki kontekst kultury współczesnej oraz realizuje zamysły popularyzatorskie w oparciu o wiedzę na temat przemian w mentalności, wrażliwości i potrzebach współczesnych odbiorców. Inne ważne dla programu projekty, to te, których realizatorzy wykorzystują nowoczesne technologie i nowe media – jako najbardziej efektywne środki współczesnej komunikacji, a także działania na rzecz włączenia grupy docelowej w przygotowane działań, np. przez projekty edukacyjne poprzedzające zadania i inne formy aktywizacji” (pkt 4.24.A. Załącznika nr 4.24. do Ogłoszenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 października 2021 r. w sprawie naboru do Programów Rządowych z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na rok 2022, realizowanego w terminie do 30 listopada 2021 r.).

Nieodłączną częścią Festiwalu jest słowo pisane, któremu poświęcone są aż dwa bloki tematyczne: literatura i dziennikarstwo. FAMA promuje wartościową literaturę, zapraszając widzów i uczestników na spotkania autorskie oraz propagując czytelnictwo. W Festiwalu biorą udział zarówno doświadczeni autorzy i dziennikarze, jak i młodzi twórcy, co sprzyja wymianie

myśli i budowaniu mostów komunikacyjnych pomiędzy dotychczasowym dorobkiem polskiej literatury, jak i jej nowymi prądami. Festiwal spełnia zatem wymogi specyfikacji Programu, co prowadzi do wniosku, że powinien otrzymać dofinansowanie, o które zabiegał.

Zgodnie z postanowieniem § 6 ust. 1 pkt 1 Regulaminu Programu Narodowego Centrum Kultury Kultura Interwencje Edycja 2022 o dofinansowania z tego Programu mogą ubiegać się podmioty, które organizują wydarzenia kulturalne o charakterze lokalnym lub ogólnopolskim, w tym także festiwale i działania interdyscyplinarne. Festiwal FAMA odpowiada tym wymogom. Jest to wydarzenie o charakterze multidyscyplinarnym, łączącym sztuki sceniczne i wizualne z literaturą, dziennikarstwem i muzyką. Ma charakter lokalny, ale przyciąga uczestników z całego kraju oraz z zagranicy. Sprzyja promowaniu polskiej kultury, tak tradycyjnej, jak i współczesnej. Nie można zatem znaleźć racjonalnych powodów, dla których wydarzenie to nie otrzymało dofinansowania z Programu „Kultura - Interwencje 2022”.

Rekapitulując powyższe rozważania wskazać zatem trzeba, że jest zupełnie niezrozumiałym, iż Festiwal spełniając wszystkie wymogi stawiane podmiot ubiegającym się o dofinansowanie z poszczególnych Programów nie uzyskał funduszy z ani jednego z nich. Skoro bowiem spełnione były przesłanki formalne do udzielenia wsparcia, to finansowanie powinno zostać udzielone. Dla podjęcia określonej decyzji w tym zakresie relewantne powinny być bowiem wyłącznie obiektywne kryteria określone celami danego Programu, a nie arbitralne sympatie bądź antypatię podmiotów dysponujących funduszami.

Dlatego też należy postulować pozytywne rozpatrzenie odwołania organizatorów Festiwalu od negatywnych decyzji w sprawie przyznania dofinansowania w ramach Programów „Edukacja Kulturalna 2022” oraz „Muzyka 2022”. Skontrolować także trzeba proces rozpatrywania wniosków złożonych przez organizatorów Festiwalu w pozostałych Programach. Istnieje bowiem poważne podejrzenie, że za decyzjami odmownymi nie stoją racjonalne względy natury prawnej, lecz arbitralne sympatie lub antypatie osób rozstrzygających konkursy, czego nie można aprobować. Nie można również zgodzić się na przerwanie wieloletniej tradycji Festiwalu FAMA, który w tym z braku funduszy może w tym roku nie odbyć się po raz pierwszy od pięćdziesięciu siedmiu lat.

Mając powyższe na uwadze zwracam się z następującymi pytaniami:

1. Czy Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego posiada informacje o odmowie przyznania Festiwalowi Artystycznemu Młodzieży Akademickiej FAMA w Świnoujściu dofinansowania w ramach Programów „Edukacja Kulturalna 2022”, „Muzyka 2022”, „Promocja Czytelnictwa 2022” oraz „Kultura – Interwencje 2022”? Jeśli tak, to jakie działania podjęto w tej sprawie?
2. Z jakich przyczyn Festiwal Artystyczny Młodzieży Akademickiej FAMA w Świnoujściu nie otrzymał dofinansowania w ramach Programów „Edukacja Kulturalna 2022”, „Muzyka 2022”, „Promocja Czytelnictwa 2022” oraz „Kultura – Interwencje 2022”?
3. Jakie jest stanowisko Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wobec każdej z wyżej wskazanych odmów?

4. Jakie stanowisko zajmuje Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wobec odwołań wniesionych przez Festiwal Artystyczny Młodzieży Akademickiej FAMA w Świnoujściu od decyzji o odmowie przyznania dofinansowania w ramach Programów „Edukacja Kulturalna 2022”, i „Muzyka 2022”?

Jarosław Rzepa

Posel na Sejm RP

IX kadencji